

Slovenský hydrometeorologický ústav, Jeséniova 17,
Bratislava

Zdroje podzemnej vody povodia Dunaj a ich využívanie

Pavol Čaučík, Štefan Leitmann

pavol.caucik@shmu.sk, stefan.leitmann@shmu.sk

Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za uplynulý rok

Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody je jeden zo základných podkladových materiálov pre vodohospodárske plánovanie

Spracovanie vodohospodárskej bilancie je definované:

- Zákonom č.364/2004 Z.z. o vodách v znení zákona č.384/2009 Z.z.
- Vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona
- Spracováva sa od roku 1979, súčasná metodika a rajonizácia od roku 1995
- Základná bilančná jednotka je hydrogeologický rajón (Slovensko je rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov)
- Hydrogeologické rajóny sú vymedzené na základe geologických a hydrogeologických podmienok, delia sa na čiastkové rajóny a subrajóny

Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za uplynulý rok

Základný vzťah vodohospodárskej bilancie

$$\begin{array}{ccc} & < & \\ \text{ZDROJE} & = & \text{POTREBA} \\ & > & \end{array}$$

Vzťah Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody

$$V_m / O = B_s$$

kde: V_m – využitelné množstvá podzemných vôd
 O – odbery podzemných vôd
 B_s – bilančný stav

Bilančný stav má päť stupňov:

havarijný		$\leq$	1,00
kritický	1,01	až	1,18
napätý	1,19	až	1,4
uspokojivý	1,44	až	3,33
dobrý		nad	3,33

Využitelné množstvá podzemných vôd

Využitelné množstvá podzemných vôd – časť prírodných zdrojov pzv, ktorú je možné technickými prostriedkami (vrty, záchyty prameňov...) zachytávať a dlhodobo využívať. Rozdeľujú sa na:

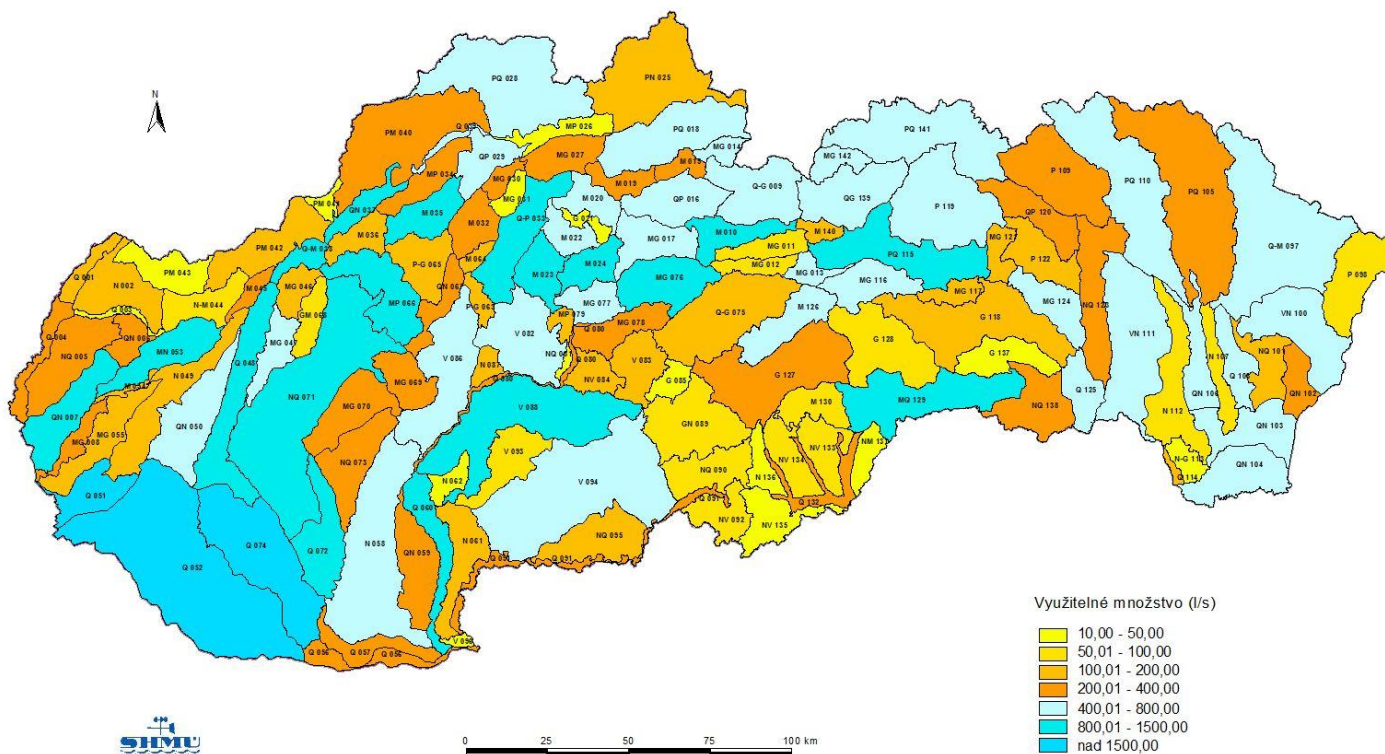
- schválené Komisiou pre schvaľovanie množstiev podzemných vôd MŽP (kategórie A,B,C (C1,C2)) – vysoký stupeň zabezpečenia (viac ako 80 %)
- neschválené Komisiou pre schvaľovanie množstiev podzemných vôd MŽP (kategórie I., II., III., kvalifikovaný odhad), stanovované SHMÚ – nižší stupeň zabezpečenia (menej ako 80 %)
- obdobie 2002 – 2014 nárast využiteľných množstiev o 7 %

Využitelné množstvá podzemných vôd

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

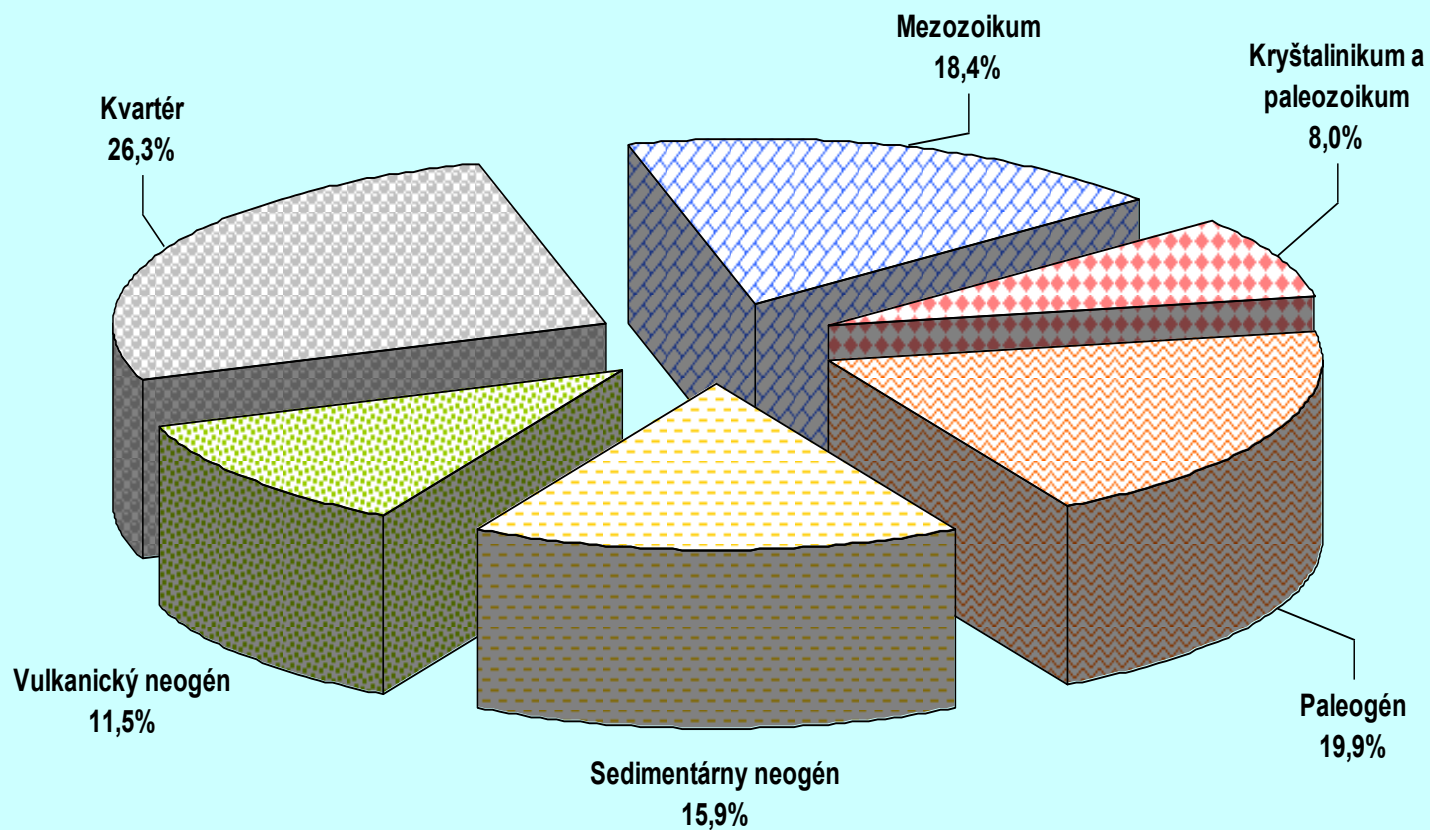
VYUŽITELNÉ MNOŽSTVÁ PODZEMNÝCH VÔD V HYDROGEOLOGICKÝCH RAJÓNOCH SR V ROKU 2014

Využitelné množstvá podzemných vôd

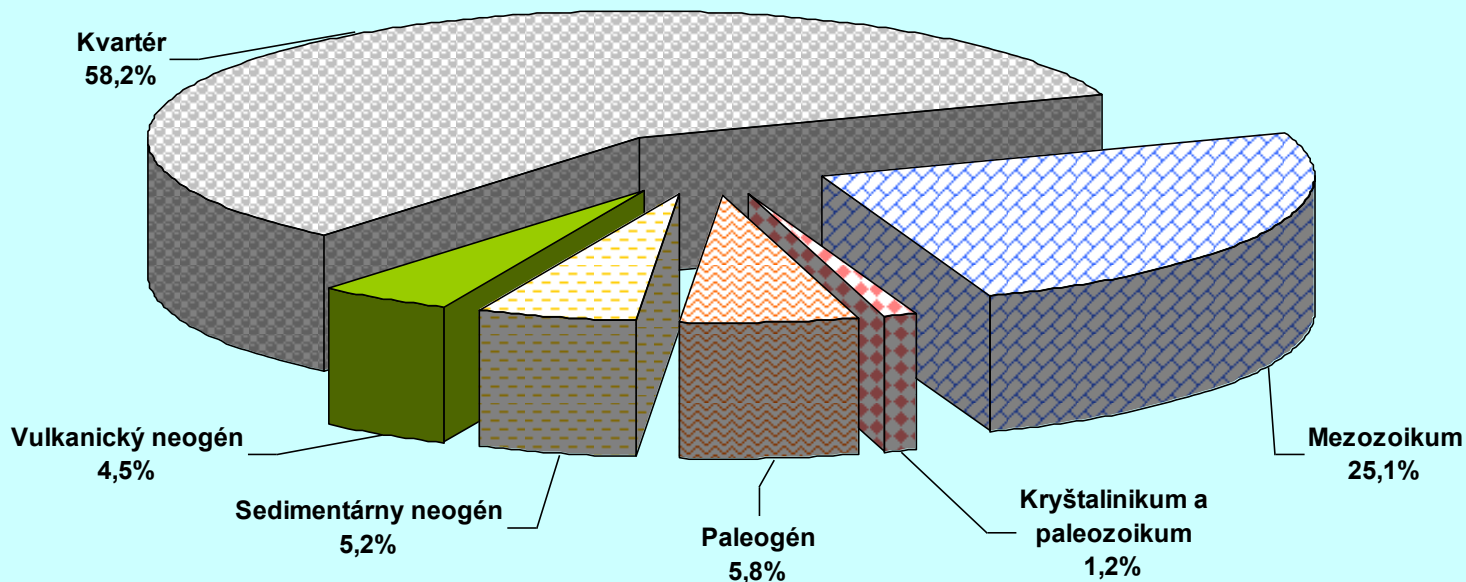
Plošné zastúpenie typov hydrogeologických rajónov v Slovenskej republike

Využitelné množstvá podzemných vôd

Využitelné množstvá podzemných vôd podľa hydrogeologických štruktúr

Využitelné množství podzemních vod

Využitelné množství podzemních vod v letech 2002- 2014 (v l.s⁻¹)

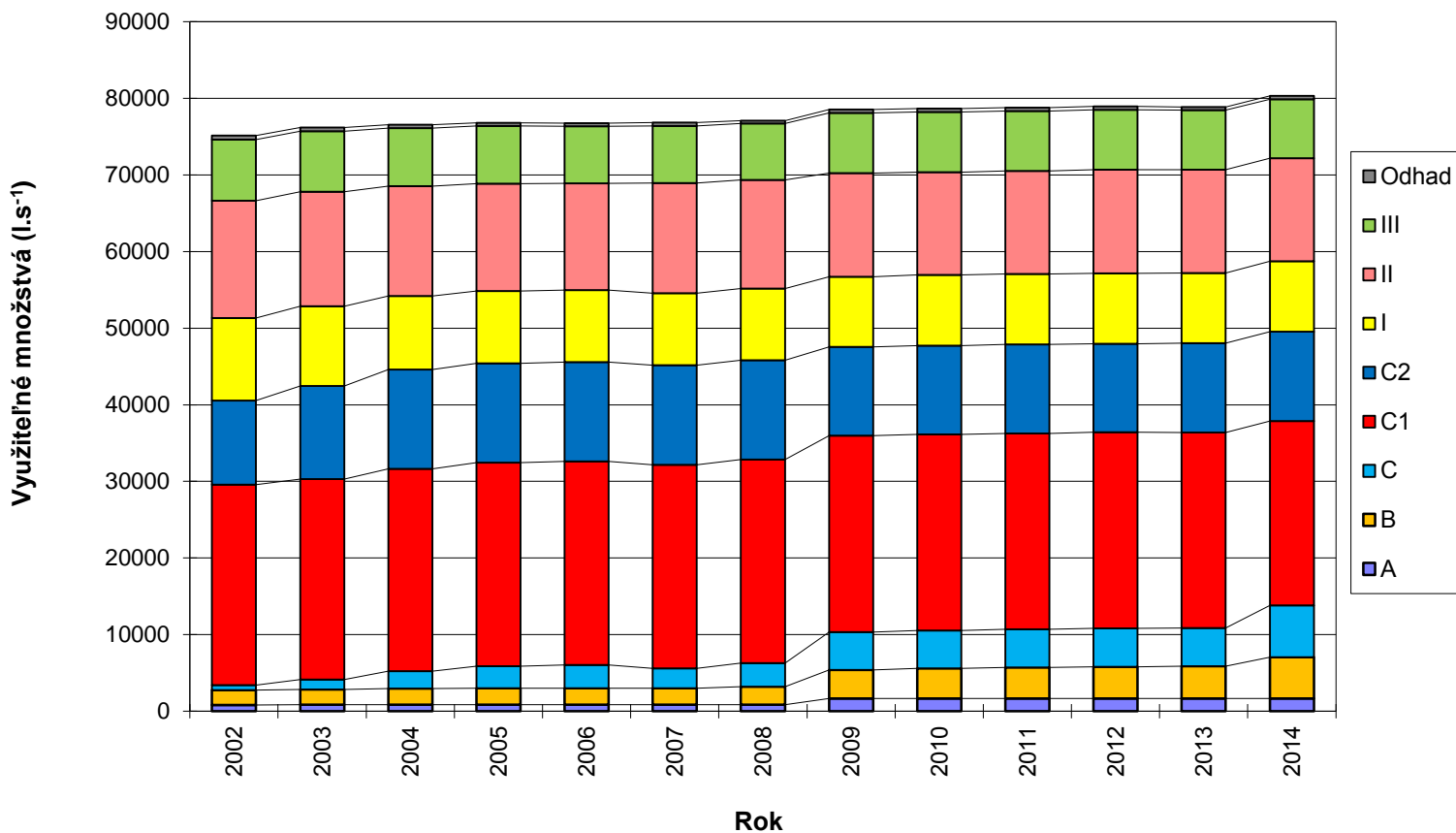
Rok	Kategorie schválené Hydrogeologickou komisíou						Kategorie neschválené Hydrogeologickou komisíou					Spolu
	A	B	C	C1	C2	Spolu	I	II	III	Odhad	Spolu	
2002	826,00	1938,30	639,71	26156,37	10990,60	40550,98	10781,14	15300,49	7998,11	501,00	34580,74	75131,72
2003	843,00	2005,30	1270,71	26201,37	12152,90	42473,28	10375,14	14946,89	7923,11	480,00	33725,14	76198,42
2004	850,99	2105,57	2279,74	26412,08	12959,35	44607,73	9603,93	14335,18	7591,70	410,50	31941,31	76549,04
2005	850,99	2126,57	2877,90	26584,13	12969,35	45408,94	9448,32	14017,23	7532,75	392,00	31390,30	76799,24
2006	850,99	2159,07	3004,32	26584,13	12969,95	45568,46	9389,32	13955,23	7443,75	392,00	31180,30	76748,76
2007	850,99	2159,07	2585,59	26584,13	12969,95	45149,73	9407,38	14389,30	7472,35	412,00	31681,03	76830,76
2008	850,99	2340,54	3078,62	26584,13	12969,95	45824,23	9345,92	14166,90	7399,45	343,00	31255,27	77079,50
2009	1655,99	3739,78	4936,82	25634,43	11601,55	47568,57	9165,26	13520,53	7856,25	446,20	30988,24	78556,81
2010	1658,09	3917,68	4963,21	25584,43	11601,55	47724,96	9215,26	13445,03	7846,75	439,70	30946,74	78671,70
2011	1658,09	4054,74	4967,81	25584,43	11601,55	47866,62	9215,26	13433,33	7846,15	439,70	30934,44	78801,06
2012	1658,09	4118,21	5047,54	25583,44	11567,05	47974,33	9200,26	13534,49	7796,15	433,70	30964,60	78938,93
2013	1658,09	4199,02	5005,41	25507,32	11678,66	48048,50	9170,26	13473,13	7761,15	433,70	30838,24	78886,74
2014	1658,09	5381,76	6764,40	24085,92	11647,66	49537,83	9201,46	13463,93	7684,85	438,70	30788,94	80326,77

Využitelné množstvá podzemných vôd

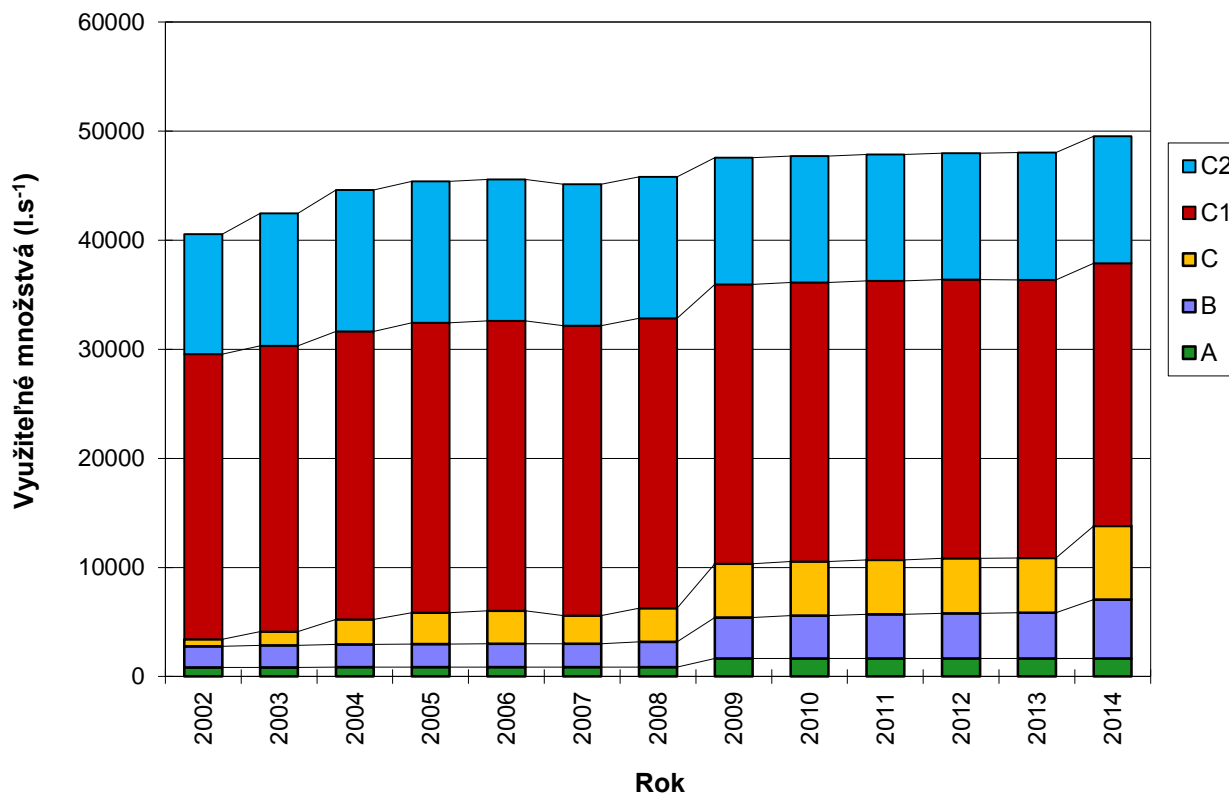
Vývoj využitelných množstiev pzv v rokoch 2002- 2014

Využitelné množstvá podzemných vôd

Vývoj využitelných množstiev pzv v rokoch 2002 - 2014

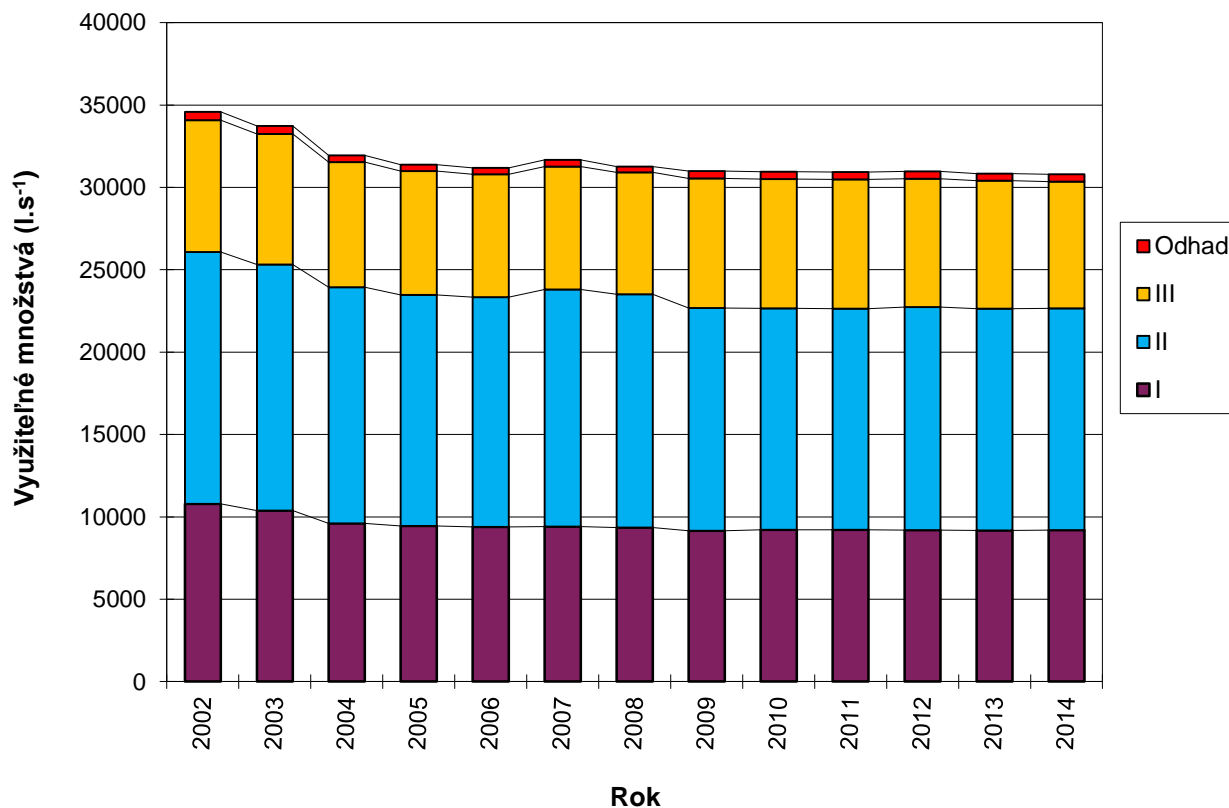
Využitelné množstvá podzemných vôd

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

Vývoj využitelných množstiev pzv v rokoch 2002- 2014

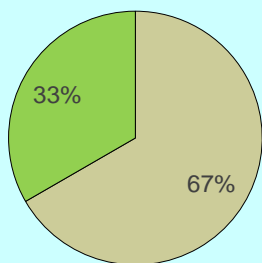
Využitelné množstvá podzemných vôd

Využitelné množstvá podzemných vôd v roku 2014 (v l.s⁻¹)

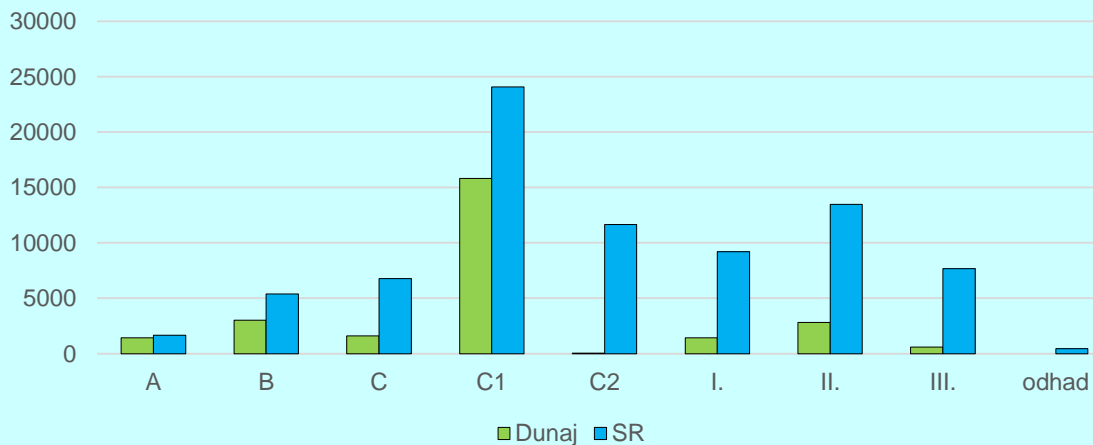
Oblasť	Kategoríe schválené Hydrogeologickou komisiou						Kategoríe neschválené Hydrogeologickou komisiou					Spolu
	A	B	C	C1	C2	Spolu	I	II	III	Odhad	Spolu	
SR	1658,09	5381,76	6764,40	24085,92	11647,66	49537,83	9201,46	13463,93	7684,85	438,70	30788,94	80326,77
Dunaj	1424,1	3009,6	1600	15825,5	52,75	21911,95	1428,21	2830,0	606,3	0,0	4864,51	26776,46

Využitelné množstvá pzv povodia Dunaj

■ Dunaj

Využitelné množstvá pzv podľa kategórií

■ Dunaj ■ SR

Využívanie podzemných vôd - odbery

- Oznamovacia povinnosť na základe platnej legislatívy – odbery prekračujúce 1250 m^3 mesačne, resp. $15\,000 \text{ m}^3$ ročne
- Celkový odber v roku 2014 predstavoval $10\,187,32 \text{ l.s}^{-1}$, v roku 2002 bolo odoberaných $13\,013,17 \text{ l.s}^{-1}$, pokles o $2825,85 \text{ l.s}^{-1}$ (21,7 %)
- Odbery sa podľa účelu využitia členia na 7 rôznych účelov

Využívanie podzemných vôd

Využívanie podzemných vôd v rokoch 2002- 2014 podľa účelu využitia (v l.s⁻¹)

Rok	Verejné vodovody	Potravinársky priemysel	Ostatný priemysel	Poľnohosp. živoč. výroba	Poľnohosp. rastl. výroba	Sociálne potreby	Iné využitie	Spolu
2002	10201,77	311,24	1101,19	392,86	34,78	323,09	648,24	13013,17
2003	10064,94	329,51	999,29	385,49	380,87	320,74	822,52	13303,36
2004	9431,08	322,04	901,65	320,51	65,17	327,02	832,93	12200,40
2005	9159,87	288,25	856,75	308,82	95,07	279,72	878,98	11867,46
2006	8836,13	295,62	852,34	275,8	94,96	340,15	970,2	11665,20
2007	8441,59	383,87	891,32	267,84	146,25	333,44	901,65	11365,96
2008	8468,82	284,98	823,02	253,29	67,52	271,23	953,23	11122,09
2009	8475,4	268,13	762,18	232,07	93,8	249,44	963,58	11044,6
2010	8294,99	265,00	781,05	217,17	48,71	245,43	967,17	10819,52
2011	8071,12	206,16	802,18	210,17	81,12	237,84	993,2	10601,79
2012	8149,69	256,59	797,81	221,23	108,44	218,36	967,23	10719,35
2013	7886,41	261,55	769,8	220,94	100,79	205,53	993,82	10438,84
2014	7674,19	238,61	752,66	227,04	120,63	190,44	983,75	10187,32
<i>Rozdiel 2014-2002</i>	-2527,58	-72,63	-348,53	-165,82	85,85	-132,65	335,51	-2825,85
<i>%</i>	-24,78	-23,34	-31,65	-42,21	246,84	-41,06	51,76	-21,72

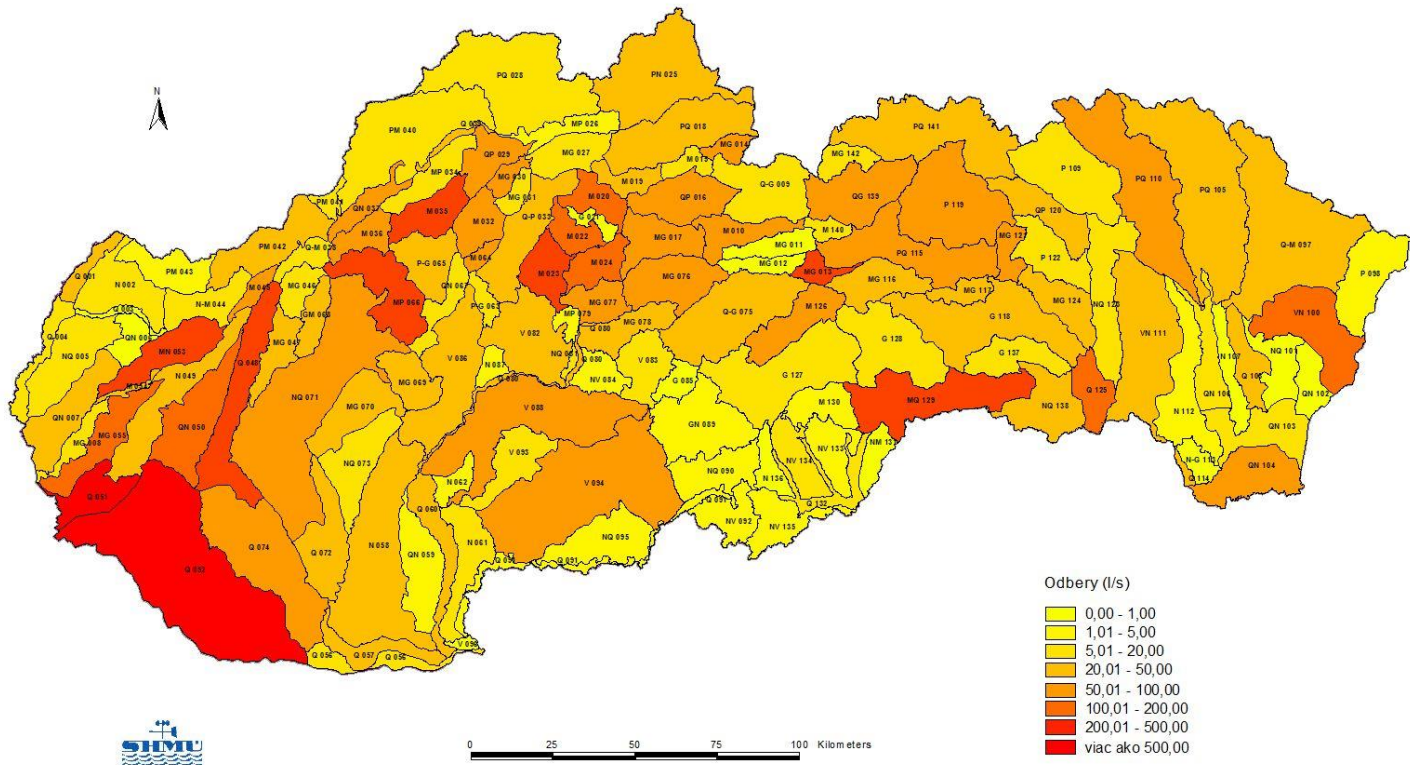
Využívanie podzemných vôd

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

VYUŽÍVANIE PODZEMNÝCH VÔD V HYDROGEOLOGICKÝCH RAJÓNOCH SR V ROKU 2014

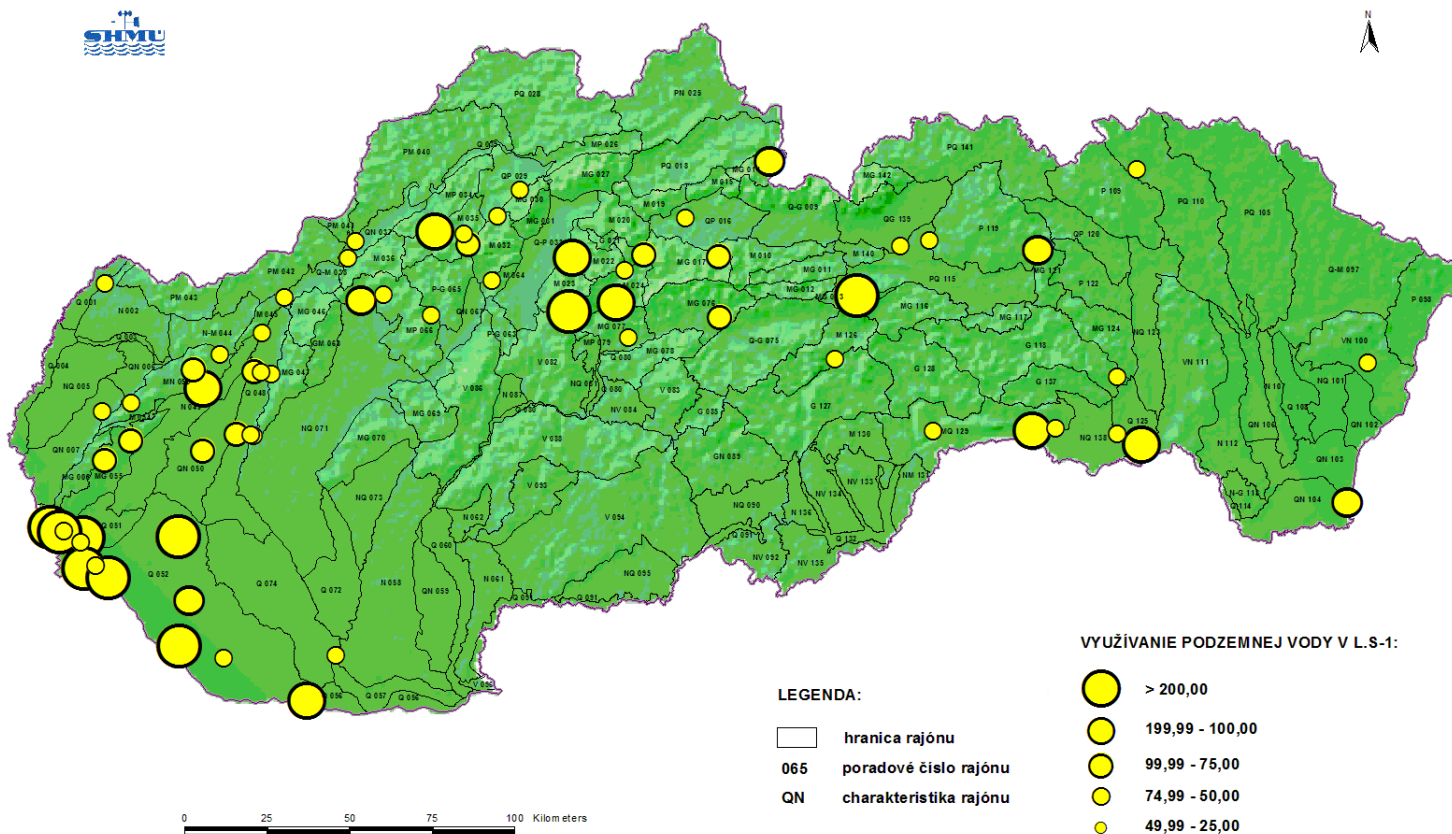
Využívanie podzemných vôd

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

NAJVÝZNAMNEJŠIE LOKALITY VYUŽÍVANÝCH ZDROJOV PODZEMNEJ VODY NA SLOVENSKU V ROKU 2014

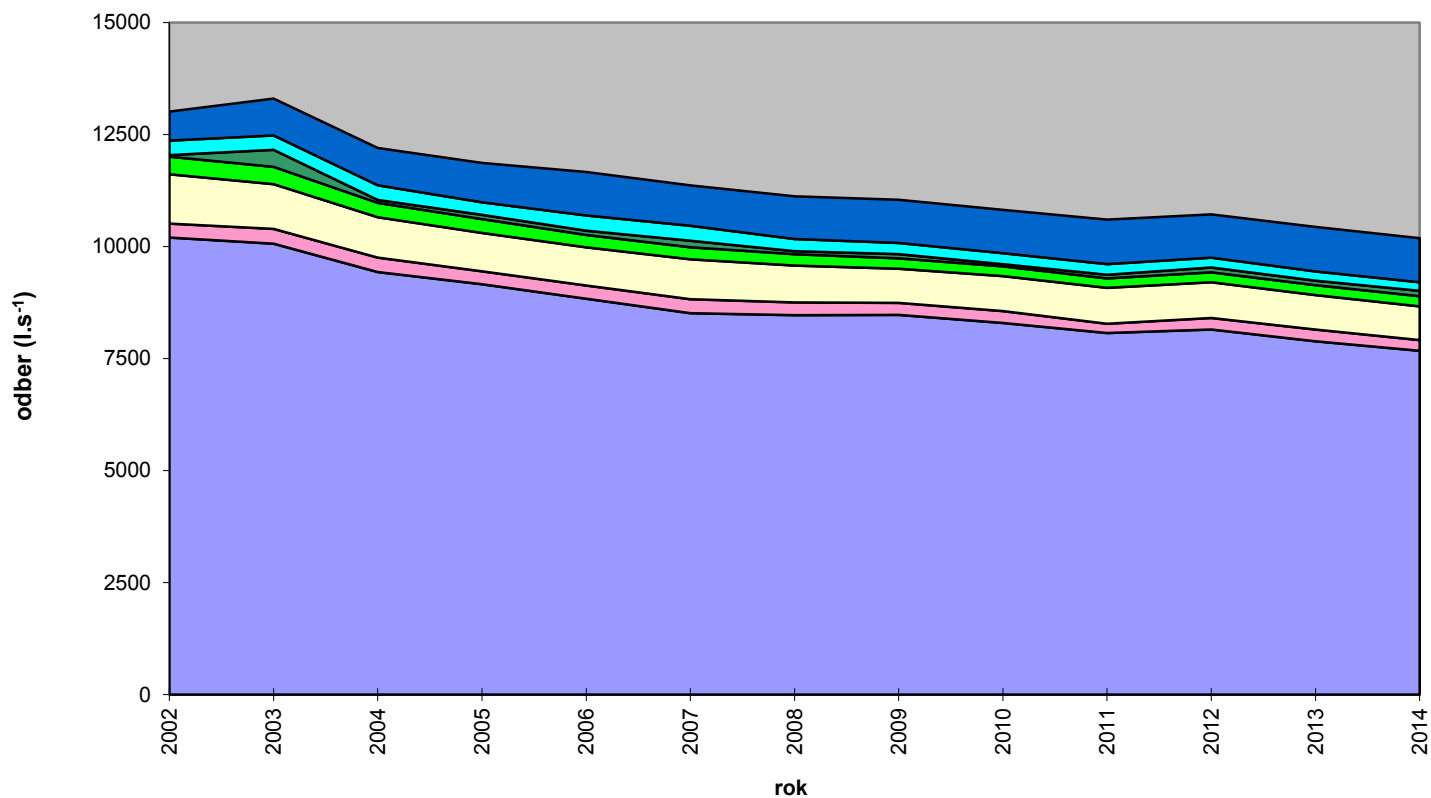

Využívanie podzemných vôd

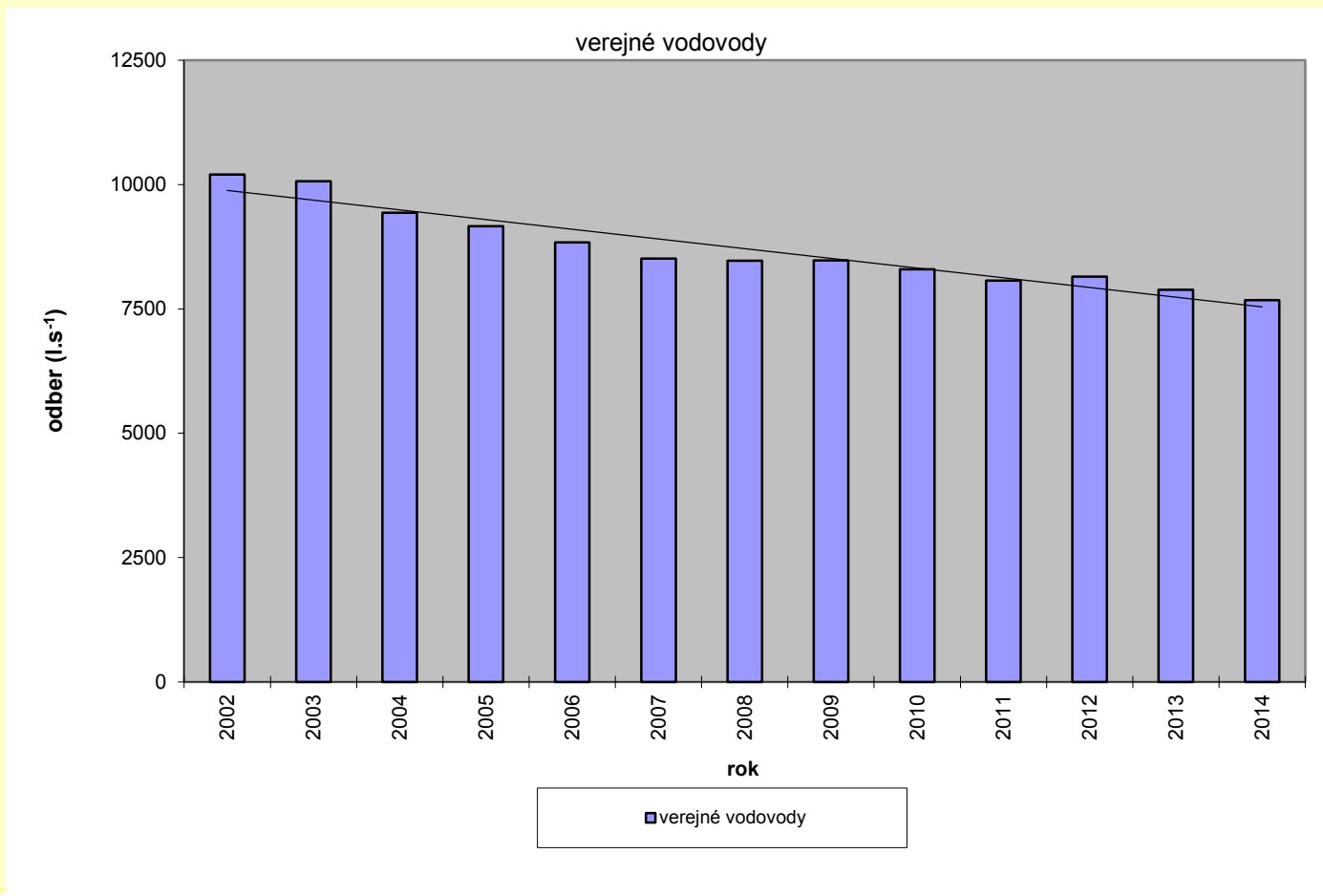
Vývoj využívania podzemných vôd na Slovensku v rokoch 2002 - 2014

Využívanie podzemných vôd

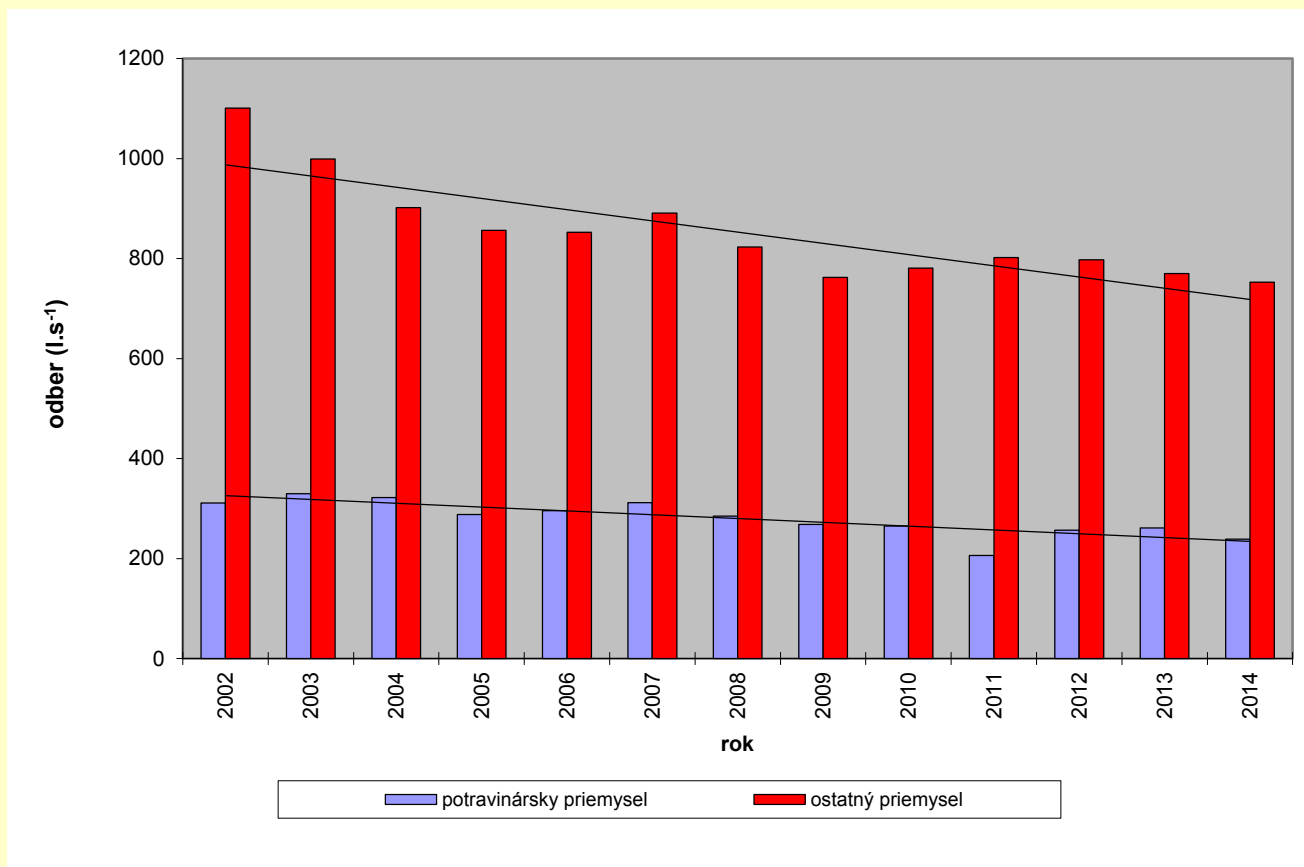
Vývoj využívania podzemných vôd na Slovensku v rokoch 2002 – 2014

Využívanie podzemných vôd

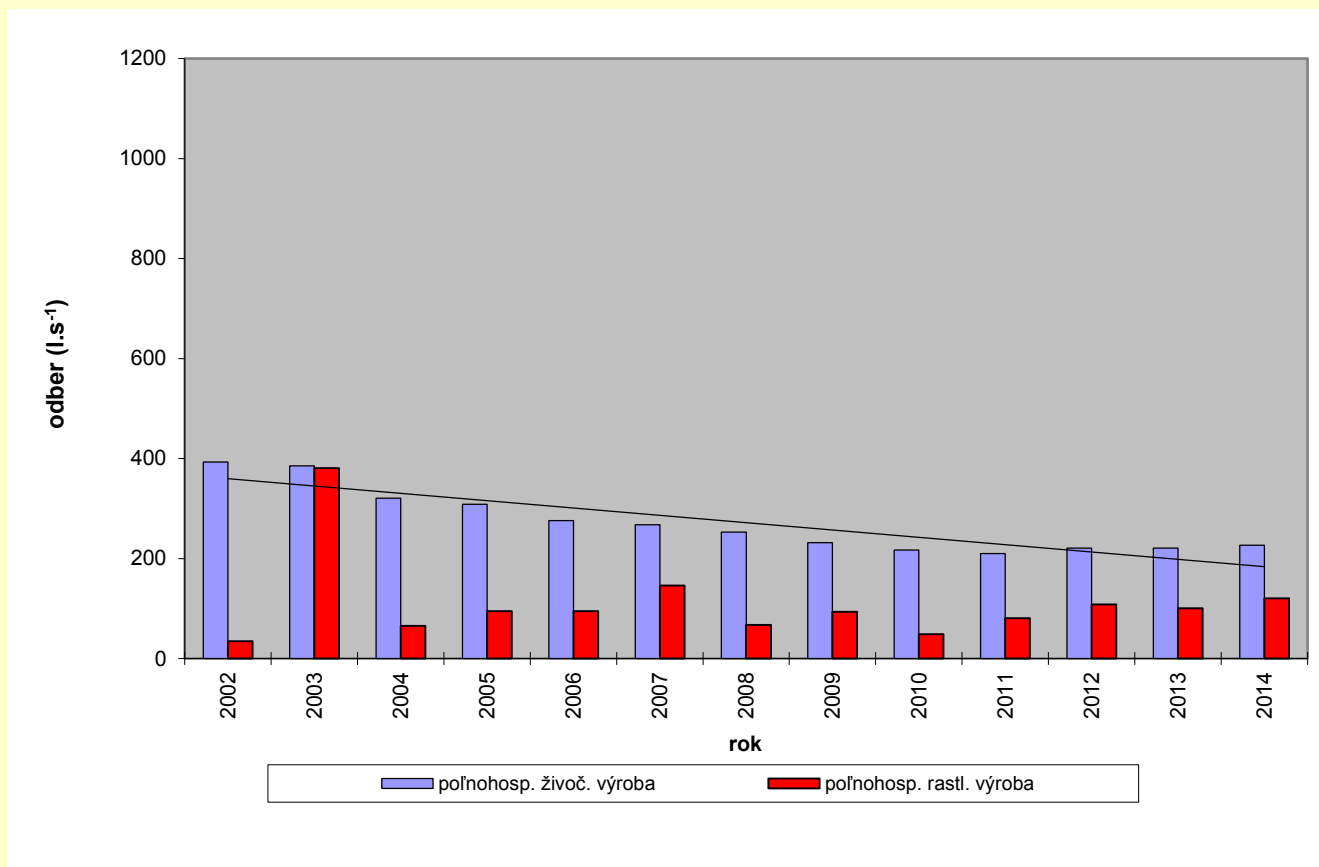
Vývoj využívania podzemných vôd na Slovensku v rokoch 2002 - 2014

Využívanie podzemných vôd

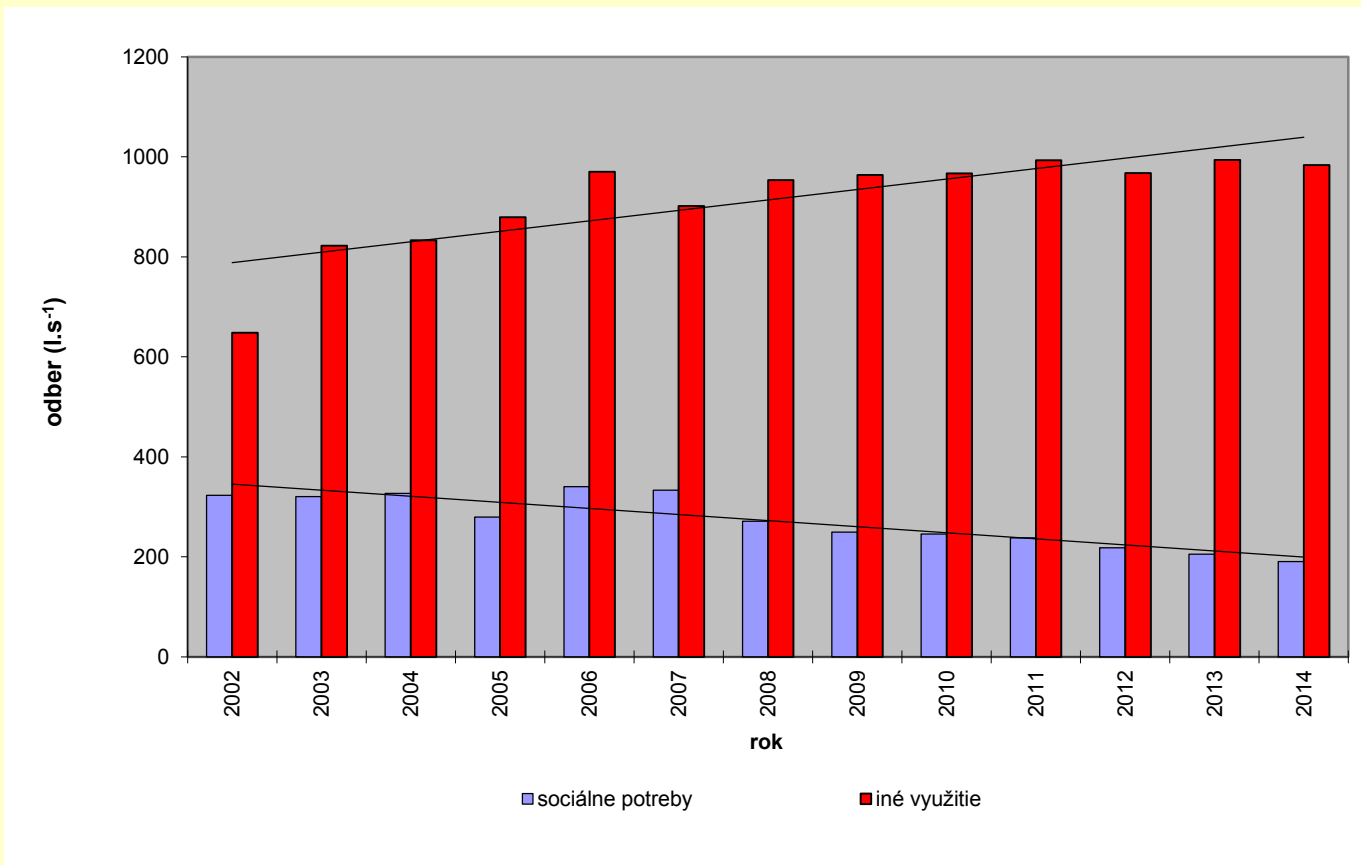
Vývoj využívania podzemných vôd na Slovensku v rokoch 2002 - 2014

Využívanie podzemných vôd

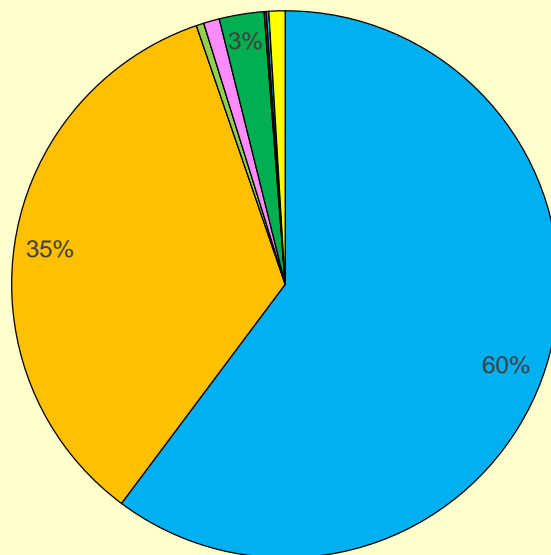
Vývoj využívania podzemných vôd na Slovensku v rokoch 2002 - 2014

Využívanie podzemných vôd

Využívanie podzemných vôd na Slovensku v roku 2014 v závislosti od druhu zdroja

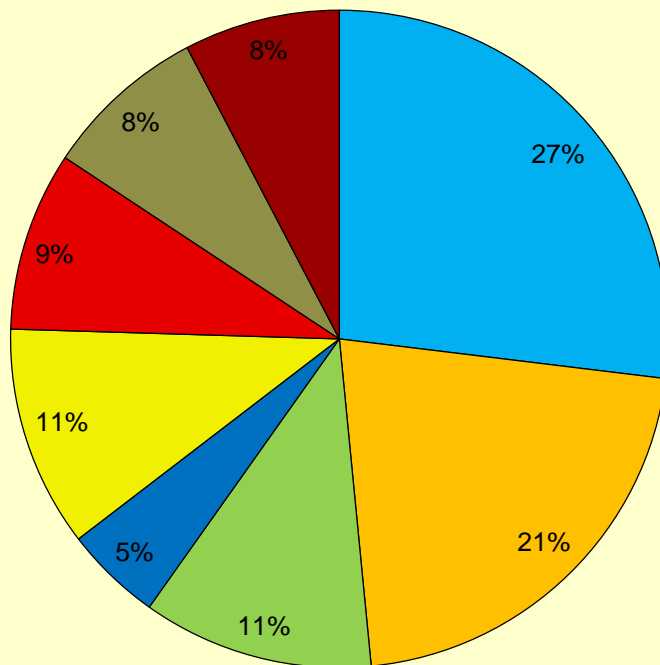
- vrt
- prameň
- artézsky vrt
- štrkovisko
- geotermálna voda
- minerálna voda
- banská voda
- prírodná liečivá voda

Využívanie podzemných vôd

Využívanie podzemných vôd na Slovensku v roku 2014 v jednotlivých krajoch SR

■ BA ■ TT ■ TN ■ NR ■ ZA ■ BB ■ PO ■ KE

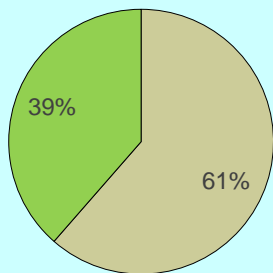
Využívanie podzemných vôd

Využívanie podzemných vôd v roku 2014 podľa účelu využitia (v l.s⁻¹)

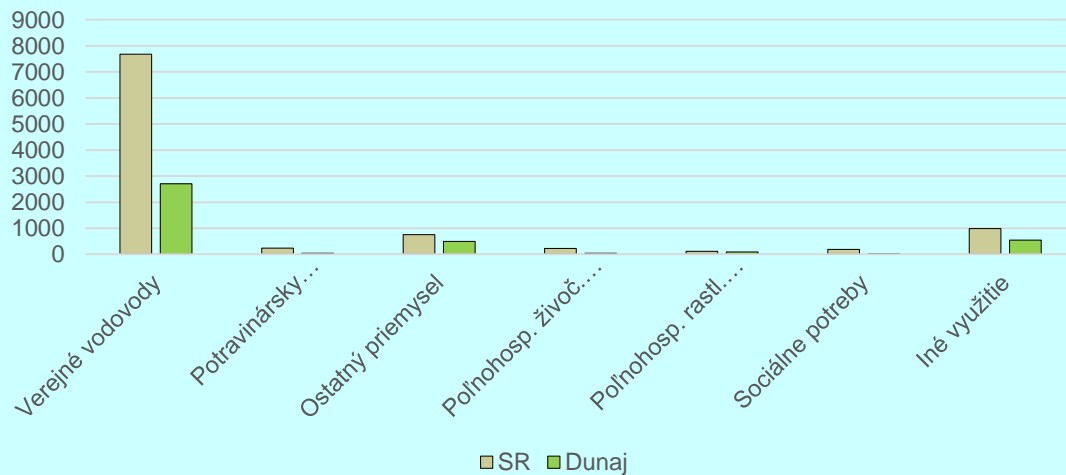
Oblasť	Verejné vodovody	Potravinársky priemysel	Ostatný priemysel	Poľnohosp. živoč. výroba	Poľnohosp. rastl. výroba	Sociálne potreby	Iné využitie	Spolu
SR	7674,19	238,61	752,66	227,04	120,63	190,44	983,75	10187,32
Dunaj	2706,7	44,07	499,16	41,8	90,51	2,92	544,4	3929,56

Využívanie pzv v SR

■ Dunaj

Využívanie pzv v SR podľa účelu využitia

Bilančný stav podzemných vôd

Základný vzťah Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody uplynulého roka

$$V_m / O = B_s$$

kde: V_m – využiteľné množstvá podzemných vôd
 O – odbery podzemných vôd
 B_s – bilančný stav

V roku 2014 zo 141 hg rajónov bol bilančný stav:

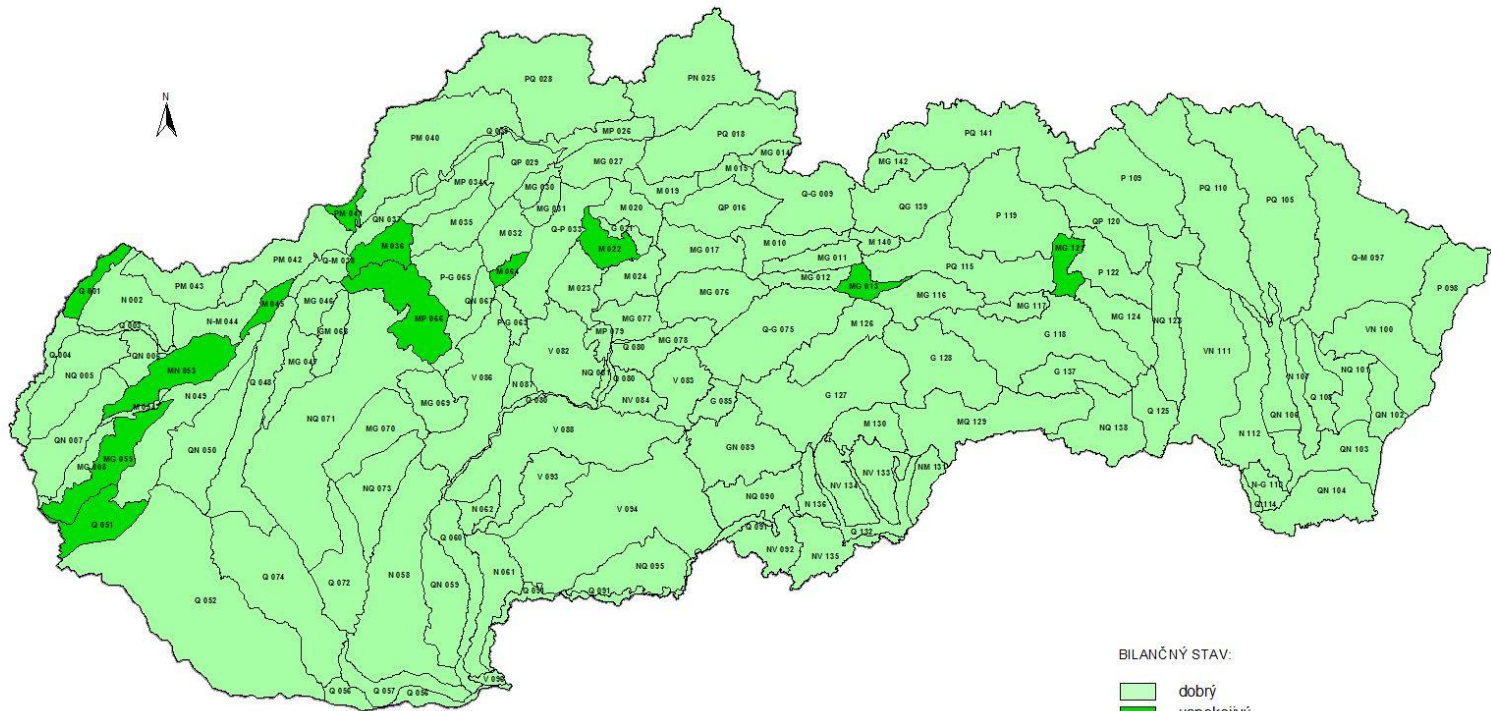
- dobrý – 129 rajónov
- uspokojivý – 12 rajónov

bilančný stav	havarijný	<= 1,00
	kritický	1,01 až 1,18
	napätý	1,19 až 1,43
	uspokojivý	1,44 až 3,33
	dobrý	nad 3,33

Bilančný stav podzemných vôd

BILANČNÝ STAV V HYDROGEOLOGICKÝCH RAJÓNOCH SLOVENSKA V ROKU 2014

BILANČNÝ STAV:

- dobrý
- uspokojivý
- napätý
- kritický
- nehodnotený

0 25 50 75 100 Kilometers

Bilančný stav podzemných vôd v rokoch 2002 - 2014

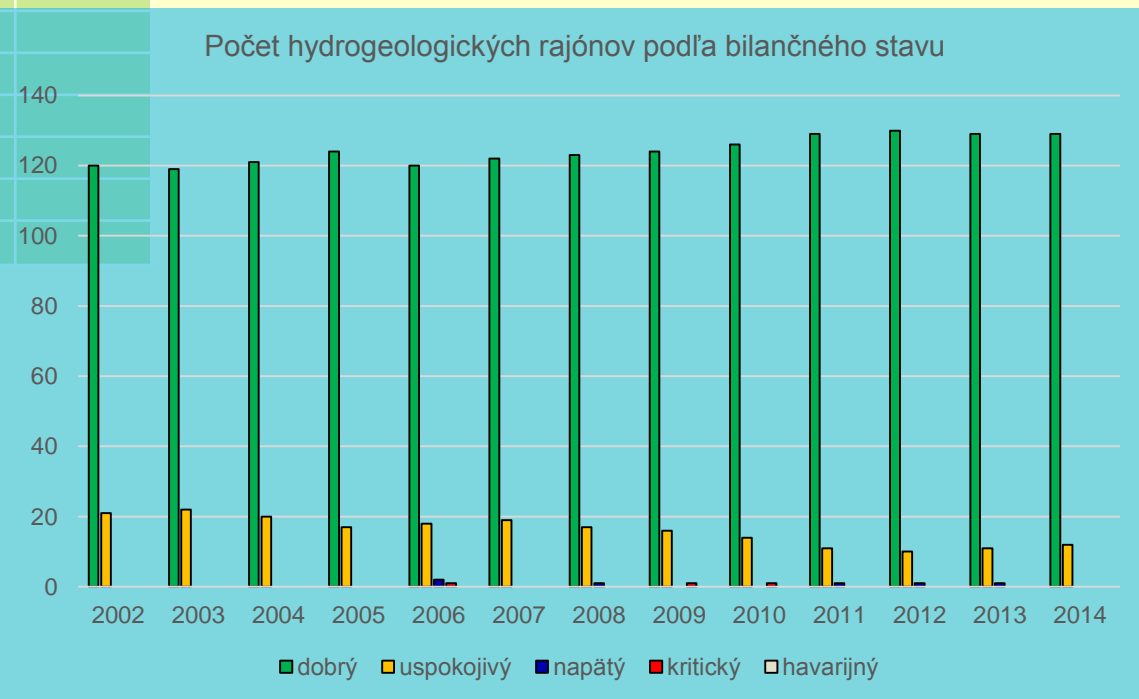

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

Bilančný stav	dobrý	uspokojivý	napätý	kritický	havarijný
2002	120	21			
2003	119	22			
2004	121	20			
2005	124	17			
2006	120	18	2	1	
2007	122	19			
2008	123	17	1		
2009	124	16		1	
2010	126	14		1	
2011	129	11	1		
2012	130	10	1		
2013	129	11	1		
2014	129	12			

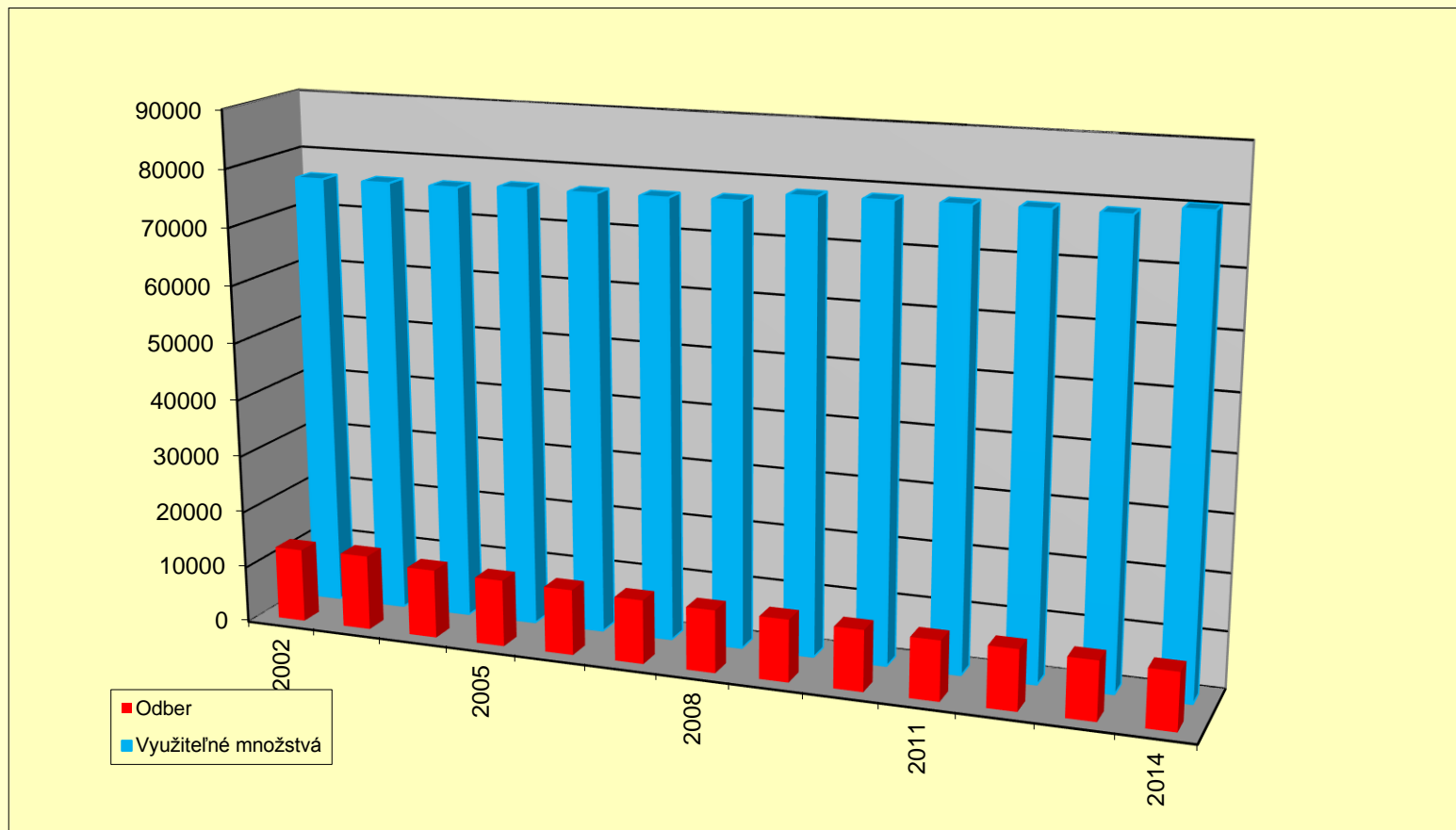
Počet hydrogeologických rajónov podľa bilančného stavu

Bilančný stav podzemných vôd

Pomer využiteľných množstiev pzv k odberom v SR [l.s⁻¹]

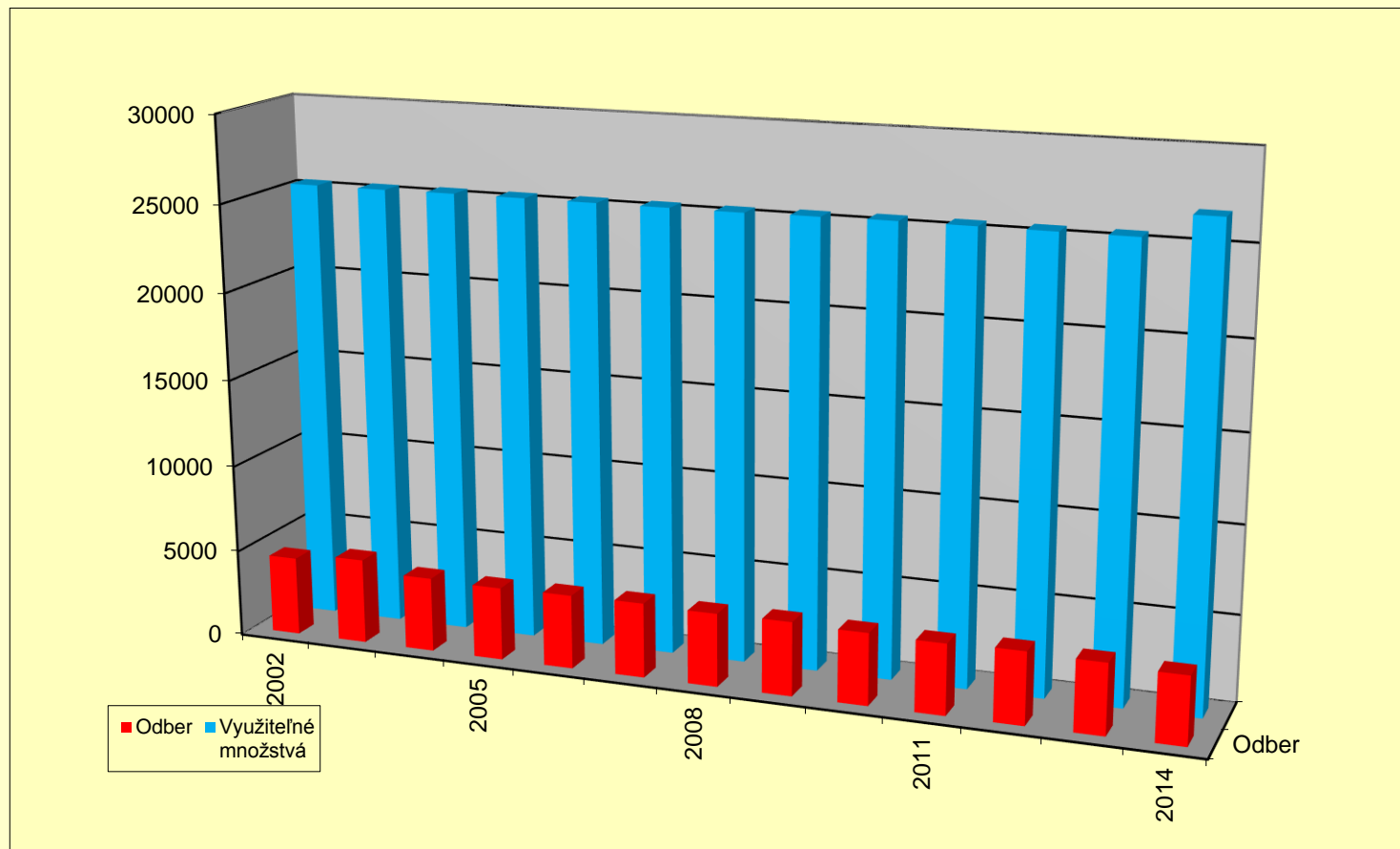

Pomer odberov k využiteľným množstvám pzv klesal od 17 % (2002) do 13 % (2014)

Bilančný stav podzemných vôd

Pomer využiteľných množstiev pzv k odberom v oblasti Dunaja [$l \cdot s^{-1}$]

Pomer odberov k využiteľným množstvám pzv klesal od 18 % (2002) do 15 % (2014)

Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za uplynulý rok

Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody

- Detailné členenie hodnotenia na jednotlivé lokality, resp. významnejšie zdroje podzemných vôd
- Vizualizácia bilančného hodnotenia jednotlivých hydrogeologických rajónov na mape v prostredí GIS

Detailné členenie bilančných tabuliek

VH 10 - čiastkový rajón kryhy Veľkého Choča

Plocha:	20,60	km ²				
Bilančný profil:	0940	(Hubová - Váh)				
Využitelné množstvá podzemných vôd:	184,00	l.s ⁻¹	(0-0-0-156-28/0-0-0-0)			
Odber:	8,69	l.s ⁻¹				
Bilančný stav:	dobrý					

Názov lokality	Okres	Využitelné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
1. Jasenová, pr. Pod Chočom 1-4	DH	C1	49,20	V	1,86	V1	dobrý 30,75	
		C2	8,00					
2. Valaská Dubová, pr. Stuková, Pastovník 1-3	RK	C1	30,70	V	0,90	V1	dobrý 45,22	
		C2	10,00					
3. Likavka - Veľký Choč, pr. Kramariska 1-9	RK	C1	36,70	V	4,78	V1	dobrý 7,68	
4. Likavka - Malý Choč, pr. Malý Choč 1-2, Martinček	RK	C1	39,40	V	1,15	V1	dobrý 34,26	

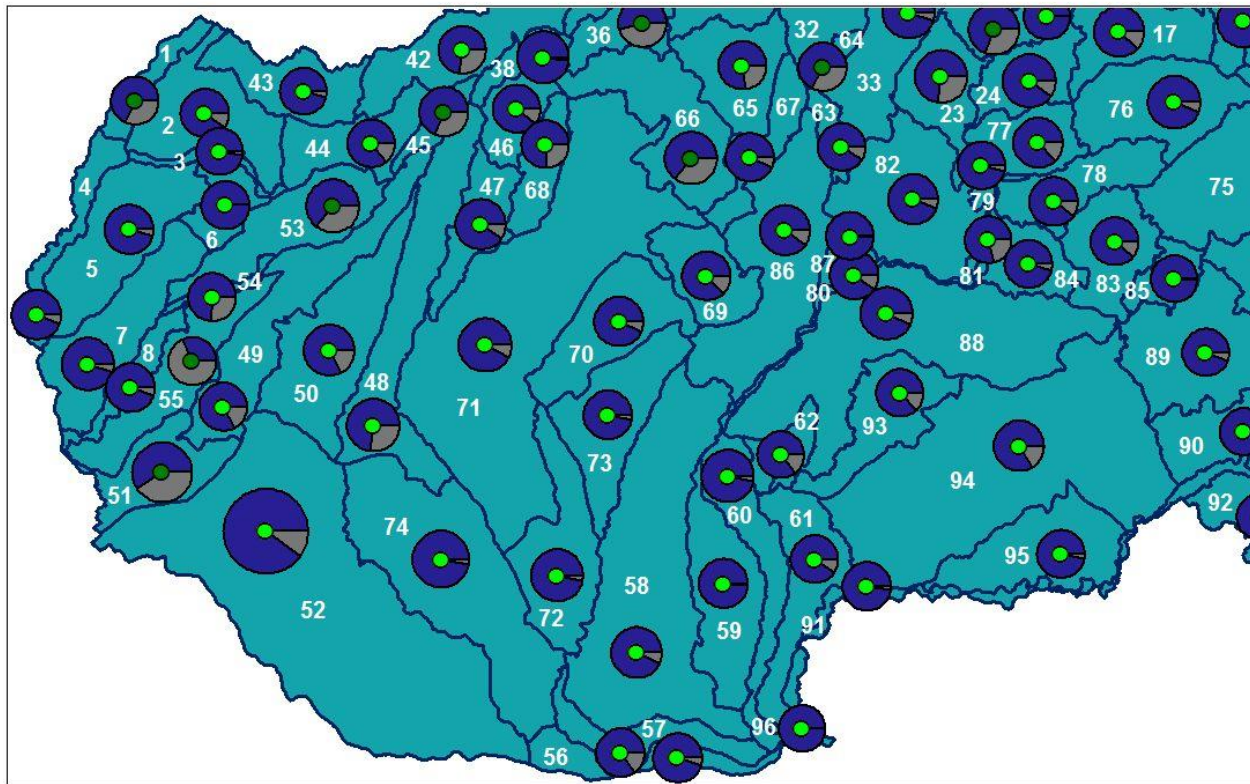

Vizualizácia bilančného hodnotenia – rok 2014

SUMÁRNA VODOHOSPODÁRSKA BILANCIA ZA JEDNOTLIVÉ RAJÓNY

LEGENDA :

- hranica rajónu, jeho číslo
- Graf využívania PZV (l/s)
- zostatok využiteľného množstva v l/s
- odber PZV v l/s

Bilančný stav

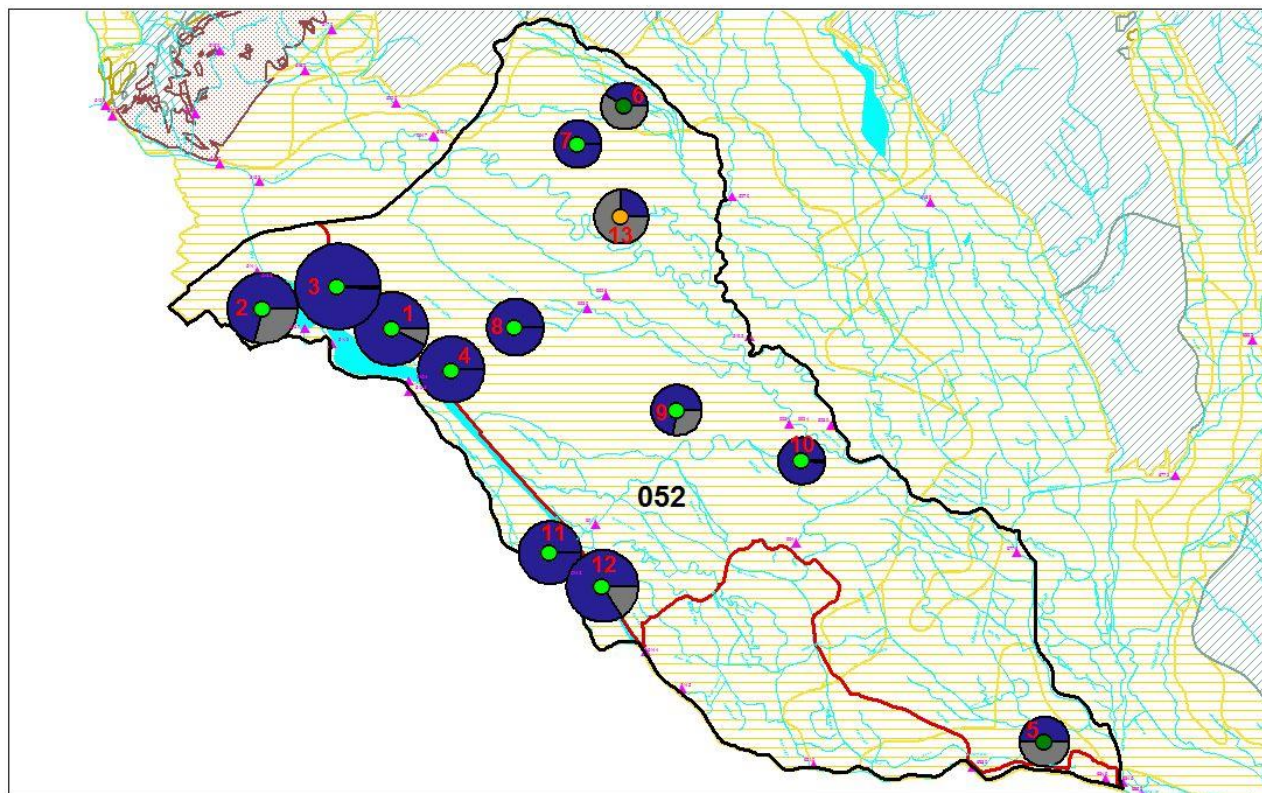
- dobrý
- uspokojivý
- napätý
- kritický
- havarijný

Bilančné hodnotenie rajónu 052 – rok 2014

VODOHOSPODÁRSKA BILANCIA V RAJÓNE 052
Rozloženie využiteľných množstiev podzemných vôd a ich využívanie

LEGENDA :	Geologická stavba	Využiteľné množstvá v SR podľa HDG štruktúr (%)	Graf využívania PZV (l/s)	Bilančný stav
hranica rajónu, jeho číslo	Paleozoikum	58,3 %	1 poradové číslo lokality	dobrý
hranica čiastkového rajónu	Kryštalinikum	25 %	zostatok využiteľného množstva v l/s	uspokojivý
vodné plochy	Mezozoikum	15,5 %	odber PzV v l/s	napätý
riečna sieť	Terciér	1,2 %	deficit využiteľného množstva v l/s	kritický
vodomerý profil	Kvartér			havarijný

Zhrnutie

- Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za uplynulý rok - jeden z nástrojov pre vodohospodárske plánovanie a management
- využiteľné množstvá podzemných vôd – ustálený až mierne stúpajúci trend
- využívanie podzemných vôd – klesajúci trend (celkovo aj v takmer všetkých účeloch využitia)
- bilančný stav – celkovo zlepšujúci sa trend
- potreba detailnejšieho rozpracovania VHB a prehľadnej vizualizácie výsledkov VHB

Ďakujem za pozornosť

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

